

Léčba pacienta s refrakterním hyperaktivním močovým měchýřem

MUDr. Marie Pechová, MUDr. Jan Mečl

Urologické oddělení, Krajská nemocnice Liberec, a. s.

Pojem hyperaktivní močový měchýř (OAB = overactive bladder) vyjadřuje soubor symptomů, kdy obligatorním příznakem jsou urgencye. Na jejich základě se rozvíjí další symptomy, mezi které patří zvýšená frekvence močení, nykturie a může být přítomna také inkontinence (vyskytuje se přibližně u 1/3 pacientů). Pacienty dělíme podle toho, zda u nich dochází k únikům moči, či nikoli. Léčba OAB se zahajuje behaviorální terapií, která je případně následována farmakologickou léčbou. Pokud obě metody selžou, mluvíme o refrakterním hyperaktivním močovém měchýři, k jehož léčbě jsou zapotřebí invazivnější metody. Dle studie EPIC z roku 2006 je prevalence OAB v populaci 11,8% (1). Obecně platí, že výskyt onemocnění se zvyšuje s narůstajícím věkem, přičemž ve věku do 60 let je toto onemocnění častější u žen, po 7. dekádě převládá u mužů (2). Vzhledem k prodlužující se délce života lze očekávat nárůst prevalence. I přesto, že se nejedná o život ohrožující onemocnění, má tento syndrom vysoký dopad na kvalitu života pacientů. Zasahuje nejen do oblasti fyzického, ale zejména psychického zdraví. Bohužel je onemocnění mnoha nemocnými přehlíženo v domněnku, že neexistuje pomoc, považují ho za součást stárnutí nebo se za své potíže stydí. Je alarmující, že 40–70% pacientů se se svými potížemi lékaři nikdy nesvěří (3).

Klíčová slova: hyperaktivní močový měchýř, refrakterní, léčba.

Treatment of a patient with refractory overactive bladder

The term overactive bladder (OAB) expresses a set of symptoms where urgency is an obligatory symptom. On the basis, other symptoms develop, including increased urinary frequency, nocturia and incontinence may also be present (occurs in approximately 1/3 of patients). We divide patients into two groups, whether they are incontinent or not. Treatment of OAB is initiated with behavioural therapy, which is eventually followed by pharmacological treatment. If both methods fail, we are talking about refractory OAB, where more invasive treatment methods are needed. According to the 2006 EPIC study, the prevalence of OAB in the population is 11.8% (1). In general, the incidence of this condition increases with aging, while under the age of 60 this disease is more common in women, after the 7th decade it prevails in men (2). Due to increasing life expectancy, an increase in prevalence can be expected. Although it is not a life-threatening disease, this syndrome has a high impact on the quality of life of patients. It affects not only physical health but especially psychological health. Unfortunately, the disease is overlooked by many sufferers, who believe that there is no help, consider it part of ageing or are ashamed of their problems. Alarmingly, 40–70% of patients never confide their problems to a doctor (3).

Key words: overactive bladder, refractory, treatment.

Úvod

Močový měchýř je svalový orgán, který slouží jako nízkotlaký rezervoár moči. Jeho maximální kapacita se uvádí kolem 500–700 ml, kdy nucení na močení přichází při polovině naplně. Dochází k nárůstu intravezikálního tlaku na hodnoty kolem 10 cm H₂O, což je pravděpodobně prahová hodnota pro

generaci aferentací směrem k CNS (4). Zdravý člověk dokáže nucení na močení potlačit, pokud není vhodná příležitost k vyprázdnění. Normální frekvence močení je méně než 8x za den, maximálně 1x v noci.

Mikční cyklus se skládá z fáze jímací (plnění) a z fáze vypuzovací (mikční, evakuační). V jímací fázi převládá tonus sympatiku, za-

jišťuje relaxaci detruzoru a kontrakci hladké svaloviny hrdla močového měchýře a proximální uretry. V mikční fázi převládá tonus parasympatiku, kdy dochází ke kontrakci detruzoru a relaxaci uzávěrového mechanismu (5). U hyperaktivního měchýře je porucha jímací (udržení moči) z důvodu přecitlivělosti měchýře.

MUDr. Marie Pechová
Urologické oddělení, Krajská nemocnice Liberec, a. s.
marie.pechova@nemlib.cz

Cit. zkr: Urol. praxi. 2023;24(4):211-216
Článek přijat redakcí: 5. 4. 2023
Článek přijat k publikaci: 2. 10. 2023